

כלומר: אין חל עליו חיוב אלא ביום הראשון, ושאר הימים אינם אלא תשלומין לחובת היום הראשון.

ורבי אושעיא אמר: תשלומין זה לזה.

כלומר: אין ימי הרגל תשלומין ליום הראשון בלבד, אלא "תשלומין" הם לאותו יום שנתחייב בו. שאם נתחייב בראשון, הרי הימים שאחריו תשלומין לו, ואם לא נתחייב בראשון מחמת שהיה פטור, הרי זה מתחייב ביום שיסור פטורו ממנו. כי כל יום מימי הרגל הוא סיבה מחודשת לחיובו בחגיגה. ומשנתחייב, נעשו הימים שאחריו תשלומין לו, [רש"י].⁽⁶⁾

מאי בינייהו?

אמר רבי זירא: מי שהיה חוגר ביום ראשון ואינו חייב בקרבן חגיגה, ונתפשט ביום שני או ביום אחר ברגל, איכא בינייהו אם חייב בתשלומין:⁽⁷⁾

רבי יוחנן אמר: תשלומין לראשון, ולפיכך: כיון דלא חזי בראשון, הואיל ולא היה ראוי ביום הראשון לקרבן שהרי חגר היה ופטור ממנה, הרי זה לא חזי [לא נתחייב] אף בשני, שאין שייך תשלומין למה שלא נתחייב.

[חילוק, הפורך את הלימוד], משיבים עליה. אך אם היא מופנית משני צדדין למדין ממנה ואין משיבין. מאירי.

6. לשיטת רש"י, אין רבי אושעיא חולק שיש תשלומין ליום הראשון, ולא בא אלא להוסיף, שאף אם לא נתחייב בראשון ואין שייך להשלים חיובו, מכל מקום חייב הוא בשאר הימים מחמת חיובם העצמי; וכן לומר, שאף לאותו יום שנתחייב יש תשלומין.

אבל מדברי התוספות נראה שהם סוברים, שלשיטת רבי אושעיא אין דין תשלומין כלל ליום שנתחייב בו, ומה שמשלים חיובו בשאר ימי הרגל אינו אלא משום חיובם העצמי.

שהרי כתבו בד"ה כיון [לפי גירסתו של הב"ח ופירושו, וראה מהרש"א], שלדעת הסובר "תשלומין לראשון" יש להסתפק במי שהיה חייב בראשון ולא הביא קרבן, ושוב נפטר בשני, אם יכול להשלים בו את חיובו, אבל לדעת הסובר כולן תשלומין זה לזה פשיטא להתוספות שאינו מביא קרבן בשני.

הרי שלדעתם, אין בכלל דברי רבי אושעיא

גם דברי האומר "תשלומין לראשון". וראה עוד בתוספות ד"ה תשלומין, שבתשלומי חג השבועות אין מסתבר לומר "תשלומין זה לזה", הואיל והימים הם ימי חול. ולפי זה, על כרחנו, שהמשלים לאחר שבועות, אינו אלא בתורת תשלומין לראשון. ואם כן, הוא הדין שבשאר רגלים יש גם תורת "תשלומין לראשון", וכדמוכרח מרש"י.

וראה עוד בטורי אבן ורש"ש, שבשמיני עצרת אין מביא קרבן אלא מתורת תשלומין לראשון, שהרי כבר אינו רגל של סוכות.

ואמנם ראה בריטב"א סוכה מז ב [הביאו המנחת חינוך מצוה פח ז ד"ה ודעת], ששמיני רגל בפני עצמו הוא, ואפילו למאן דאמר תשלומין לראשון, וכל שאינו ראוי בראשון אינו מקריב בשני, מכל מקום בשמיני מקריב אפילו מי שאינו ראוי בראשון.

7. החיגר פטור מן החגיגה, שהרי אמרה תורה: שלש "רגלים תחוג" לי בשנה ולמדנו [לעיל ד א]: רגלים פרט לחיגר.